PROGRAM WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNY

SZKOŁY PODSTAWOWEJ NR 99

W POZNANIU

2026/2027

I. WSTĘP

Program wychowawczo-profilaktyczny Szkoły Podstawowej nr 99 w Poznaniu został opracowany z myślą o wszechstronnym wspieraniu uczniów w ich rozwoju emocjonalnym, społecznym, poznawczym i zdrowotnym. Uwzględnia on zarówno aktualne zagrożenia cywilizacyjne, jak i potrzeby wynikające z lokalnego kontekstu społecznego. Dokument ten stanowi fundament działań wychowawczych i profilaktycznych szkoły, integrując pracę nauczycieli, specjalistów, rodziców oraz instytucji wspierających.

Program wychowawczo-profilaktyczny zakłada podmiotowe traktowanie uczniów, poszanowanie ich godności osobistej, stwarzanie sytuacji wyzwalającej ich aktywność oraz warunków do pełnego rozwoju osobowego każdego z uczniów, zgodnego z ich wrodzonym potencjałem i możliwościami.

Celem programu jest nie tylko przeciwdziałanie negatywnym zjawiskom, takim jak przemoc, uzależnienia czy wykluczenie, ale przede wszystkim budowanie pozytywnej kultury szkoły opartej na wartościach: empatii, odpowiedzialności, uczciwości, otwartości i współdziałaniu. Realizacja programu opiera się na założeniu, że wychowanie to proces ciągły, wymagający zaangażowania całej społeczności szkolnej.

Program został opracowany na rok szkolny 2026/2027 z uwzględnieniem faktu, że szkoła rozpoczęła działalność w roku szkolnym 2025/2026. Z uwagi na brak formalnego uchwalenia i realizacji programu wychowawczo-profilaktycznego w roku ubiegłym, niniejszy dokument stanowi pierwsze, prawnie usankcjonowane ramy działań wychowawczych placówki. Cele i priorytety na rok szkolny 2026/2027 zostały ustalone w oparciu o podstawowe kierunki realizacji polityki oświatowej państwa na rok 2026/2027, uniwersalne czynniki ryzyka dla uczniów na danym etapie edukacyjnym oraz wnioski i potrzeby zgłaszane bezpośrednio przez rodziców podczas spotkań organizacyjnych. Ponieważ szkoła nie dysponuje zatwierdzonymi danymi diagnostycznymi z poprzedniego okresu, w pierwszym półroczu roku szkolnego 2026/2027 zostanie przeprowadzone sformalizowane badanie diagnostyczne środowiska szkolnego, którego wyniki posłużą jako punkt bazowy (wskaźnik zerowy) do ewaluacji.

Podmiotem działań wychowawczych w stosunku do swoich dzieci są rodzice. Nauczyciele w swojej pracy wychowawczej uzupełniają w tym zakresie obowiązki rodziców oraz współdziałają z nimi. Jednym z najważniejszych zadań wychowawczych jest wspomaganie wszechstronnego rozwoju dzieci oraz wychowanie do wrażliwości na prawdę i dobro, kształtowanie właściwych postaw szlachetności, zaangażowania społecznego i dbałości o zdrowie własne i innych.

Program realizowany będzie w sposób spójny, systemowy i elastyczny, z uwzględnieniem wieku, potrzeb i możliwości uczniów. Jego wdrożenie ma na celu nie tylko wspieranie rozwoju uczniów, ale także kształtowanie ich jako świadomych, odpowiedzialnych i wrażliwych obywateli.

II. MISJA SZKOŁY

1. Celem szkoły jest wszechstronny rozwój osobowościowy ucznia we wszystkich wymiarach: intelektualnym, psychicznym, społecznym, zdrowotnym, moralnym, estetycznym, ze szczególnym uwzględnieniem kształtowania postaw patriotycznych i wychowania do wartości.
2. Zmierzamy do wykształcenia i wychowania samodzielnego, kreatywnego, otwartego na innowacje człowieka dobrze przygotowanego do życia w rodzinie, środowisku lokalnym, w ojczyźnie, wrażliwego na prawdę i dobro, prezentującego właściwe postawy szlachetności, zaangażowania społecznego, dbałości o zdrowie i odpowiedzialności za środowisko naturalne.
3. Kształtujemy umiejętności społeczne uczniów, takie jak porozumiewanie się z dorosłymi i rówieśnikami, zgodne funkcjonowanie w zabawie i w sytuacjach zadaniowych.
4. Kształtujemy umiejętności korzystania z własnej wolności przy zachowaniu szacunku dla wolności wyboru innych osób oraz ponoszenie odpowiedzialności za własne wybory.
5. Kształtujemy umiejętności refleksji nad swoimi emocjami, decyzjami i wyborami oraz nad ich konsekwencjami.
6. Kształtujemy odpowiednie czynności samoobsługowe, nawyki higieniczne i kulturalne oraz związane ze zdrowym odżywianiem.
7. Wdrażamy uczniów do utrzymywania ładu i porządku oraz kształtujemy poczucie odpowiedzialności za powierzone dobra wspólne.
8. Wdrażamy uczniów do dbałości o bezpieczeństwo własne oraz innych w placówce, w domu, w ruchu drogowym, w przestrzeni publicznej, w tym w cyberprzestrzeni.
9. Dbamy o to, aby każdy uczeń naszej szkoły był dobrze przygotowany do podjęcia nauki na wyższym etapie edukacyjnym.
10. Kształtujemy i wychowujemy w duchu wartości, poczuciu odpowiedzialności, miłości ojczyzny oraz poszanowania dla polskiego dziedzictwa kulturowego.
11. Uczymy bezpiecznego i efektywnego korzystania z technologii cyfrowych, w tym z mediów społecznościowych.
12. Podejmujemy działania profilaktyczne mające na celu eliminację lub ograniczenie czynników ryzyka oraz wzmocnienie czynników chroniących.
13. Zapewniamy naszym uczniom optymalne warunki rozwoju w atmosferze akceptacji, szacunku, wsparcia i dobrego przykładu.

III. SYLWETKA ABSOLWENTA

Absolwent Szkoły Podstawowej nr 99 w Poznaniu to osoba przygotowana do wyzwań kolejnego etapu edukacyjnego oraz życia w społeczeństwie. Charakteryzuje go postawa oparta na następujących filarach:

1. **Świadomość własnej wartości i szacunek dla innych** – akceptuje siebie, zna swoje mocne i słabe strony; respektuje godność i równe prawa każdego człowieka bez względu na różnice kulturowe, narodowościowe czy zdrowotne.
2. **Odpowiedzialność i kultura społeczna** – przestrzega norm moralnych i społecznych, potrafi efektywnie pracować w zespole, cechuje się asertywnością oraz umiejętnością prowadzenia konstruktywnego dialogu.
3. **Świadomość obywatelska i patriotyczna** – ma rozwinięte poczucie przynależności narodowej i lokalnej, szanuje polskie dziedzictwo kulturowe oraz angażuje się w działania prospołeczne i wolontariat.
4. **Dojrzałość cyfrowa (higiena cyfrowa)** – korzysta z technologii informacyjno-komunikacyjnych oraz sztucznej inteligencji w sposób bezpieczny, krytyczny i twórczy; skutecznie reaguje na zjawisko cyberprzemocy.
5. **Dbałość o zdrowie i środowisko** – reprezentuje stałą postawę prozdrowotną i proekologiczną; zna zasady racjonalnego żywienia, radzenia sobie ze stresem oraz aktywnie chroni przyrodę.
6. **Gotowość do samorozwoju** – potrafi samodzielnie planować swoją ścieżkę edukacyjną, rozwija pasje, a posiadaną wiedzę z powodzeniem stosuje w praktycznych sytuacjach życiowych.
7. **Odporność i radzenie sobie w kryzysie** – potrafi zidentyfikować czynniki ryzyka, unika uzależnień i zachowań agresywnych, a w sytuacjach trudnych wie, gdzie i w jaki sposób szukać profesjonalnej pomocy.

IV. STRUKTURA ODDZIAŁYWAŃ WYCHOWAWCZYCH I PROFILAKTYCZNYCH (KOMPETENCJE ORGANÓW)

Działania wychowawcze i profilaktyczne szkoły stanowią spójny system, w którym poszczególne organy oraz podmioty społeczności szkolnej współpracują w ramach swoich ustawowych i statutowych kompetencji.

1. Rada Rodziców

Jako ustawowa reprezentacja ogółu rodziców uczniów szkoły, posiada kluczowe kompetencje stanowiące w obszarze wychowania i profilaktyki:

- **Uchwala** – w porozumieniu z Radą Pedagogiczną – Program Wychowawczo-Profilaktyczny Szkoły.
- **Współuczestniczy** w diagnozowaniu sytuacji wychowawczej w ramach realizacji Programu Wychowawczo-Profilaktycznego oraz w corocznej ewaluacji skuteczności realizowanych działań.
- **Wnioskuje** o podjęcie określonych działań wychowawczych lub profilaktycznych do Dyrektora Szkoły i Rady Pedagogicznej.

2. Rada Pedagogiczna

Jako organ stanowiący szkoły w sprawach dydaktyczno-wychowawczych, ściśle współdziała z Radą Rodziców:

- **Przygotowuje** (we współpracy z zespołem wychowawców i specjalistów) projekt Programu Wychowawczo-Profilaktycznego.
- **Wyraża porozumienie** w sprawie ostatecznego kształtu Programu przed jego uchwaleniem przez Radę Rodziców.
- **Uczestniczy** w bezpośredniej realizacji zadań oraz w systematycznej ewaluacji Programu.

3. Dyrektor Szkoły

Jako organ zarządzający placówką oraz przewodniczący Rady Pedagogicznej:

- **Stwarza warunki** organizacyjne i kadrowe niezbędne do prawidłowej realizacji procesu profilaktycznego i wychowawczego.
- **Sprawuje nadzór pedagogiczny** nad realizacją Programu Wychowawczo-Profilaktycznego.
- **Inspiruje i wspiera** nauczycieli oraz specjalistów we wdrażaniu innowacyjnych metod pracy opiekuńczo-wychowawczej.

- **Współpracuje** z Radą Rodziców, Radą Pedagogiczną, specjalistami oraz Samorządem Uczniowskim w celu zapewnienia spójności oddziaływań.

4. Wychowawcy Klas

Są bezpośrednimi koordynatorami procesu wychowawczego w powierzonych im oddziałach:

- **Diagnozują** sytuację wychowawczą i indywidualne potrzeby uczniów w swojej klasie.
- **Opracowują** na każdy rok szkolny plan pracy wychowawczej klasy, uwzględniający specyfikę grupy oraz cele niniejszego Programu.
- **Wspierają** uczniów w trudnych sytuacjach życiowych i dbają o integrację zespołu klasowego.
- **Prowadzą stałą współpracę z rodzicami**, włączając ich w życie klasy i szkoły oraz wspierając w procesie opiekuńczo-wychowawczym.

5. Specjaliści (Psycholog, Pedagog, Pedagog Specjalny)

Stanowią merytoryczne wsparcie dla uczniów, rodziców oraz nauczycieli:

- **Prowadzą pogłębioną diagnozę** środowiska rówieśniczego i rodzinnego pod kątem czynników ryzyka i czynników chroniących.
- **Organizują i udzielają** uczniom oraz rodzicom pomocy psychologiczno-pedagogicznej.
- **Wspierają nauczycieli** w dostosowaniu form i metod pracy do indywidualnych potrzeb psychofizycznych uczniów.
- **Koordynują współpracę** z instytucjami zewnętrznymi, w tym z Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną, policją.

6. Świetlica Szkolna i Biblioteka

Wspierają proces dydaktyczno-wychowawczy oraz profilaktyczny szkoły:

- **Kształtują** u uczniów postawy sprzyjające właściwemu spędzaniu czasu wolnego.
- **Rozwijają** uzdolnienia, zainteresowania oraz edukację czytelniczą.
- **Wyrabiają** u uczniów zachowania empatyczne, wspierające i umiejętność radzenia sobie z emocjami.
- **Propagują** zdrowy styl życia oraz rozwijają samodzielność uczniów.

7. Samorząd Uczniowski

Reprezentuje głos środowiska uczniowskiego i wdraża zasady partycypacji społecznej:

- **Reprezentuje** potrzeby, opinie i prawa uczniów przed dyrekcją i Radą Pedagogiczną.

- **Inicjuje i współorganizuje** akcje społeczne, charytatywne oraz wydarzenia integrujące społeczność szkolną.
- **Uczestniczy** w diagnozowaniu problemów rówieśniczych, promując pomoc koleżeńską i postawy antydyskryminacyjne.
-

V. KIERUNKI POLITYKI OŚWIATOWEJ PAŃSTWA NA ROK SZKOLNY 2026/2027

Działania szkoły realizowane są w zgodzie z priorytetami Ministerstwa Edukacji Narodowej:

1. Tworzenie szkoły wymagającej, wspierającej i przyjaznej rozwojowi ucznia.
2. Szkoła miejscem budowania odporności społecznej (postawy patriotyczne i prospołeczne).
3. Edukacja zdrowotna w szkole (aktywność ruchowa, pierwsza pomoc).
4. Promowanie higieny cyfrowej i aktywności off-line (odpowiedzialne korzystanie z AI).
5. Współpraca z rodzicami w procesie pomocy psychologiczno-pedagogicznej.
6. Profilaktyka uzależnień behawioralnych i przeciwdziałanie przemocy rówieśniczej.
7. Wspieranie podejmowania świadomych decyzji edukacyjno-zawodowych.
8. Wspieranie ciekawości i aktywności poznawczej (interdyscyplinarność i praca projektowa).

VI. DZIAŁANIA WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNE (OBSZARY REALIZACJI)

1. Wychowanie obywatelskie i społeczne

- Zapoznanie uczniów ze Statutem Szkoły oraz włączanie społeczności uczniowskiej w tworzenie tożsamości i nowych tradycji placówki.
- Wybory Samorządu Uczniowskiego oraz uroczyste obchody świąt narodowych,
- Przeciwdziałanie dyskryminacji i mowie nienawiści w środowisku rówieśniczym i sieci,
- Promowanie rówieśniczej pomocy koleżeńskiej w nauce i integracji grupowej,

Formy realizacji: uroczystości szkolne, zajęcia warsztatowe, zajęcia integracyjne, zajęcia z wychowawcą, imprezy szkolne, rozmowy indywidualne z uczniami, wycieczki klasowe, obserwacje uczestniczące.

Odpowiedzialni: Dyrekcja, wychowawcy klas, nauczyciele, specjaliści.

2. Wychowanie zdrowotne i profilaktyczne

- Rozwijanie kompetencji emocjonalno-społecznych oraz umiejętności radzenia sobie ze stresem i trudnymi emocjami.
- Organizacja działań i inicjatyw promujących przeciwdziałanie przemocy rówieśniczej, cyberprzemocy i wykluczeniu.
- Promowanie zdrowego stylu życia, w tym higieny osobistej, racjonalnego żywienia, aktywności fizycznej oraz dbałości o zdrowie psychiczne.
- Rozwijanie umiejętności rozpoznawania sygnałów kryzysu emocjonalnego oraz wskazywanie sposobów uzyskania pomocy i wsparcia.
- Promowanie szacunku dla różnorodności oraz przeciwdziałanie dyskryminacji i mowie nienawiści.
- Kształtowanie zasad bezpiecznego i odpowiedzialnego korzystania z Internetu i technologii cyfrowych, w tym skutecznego reagowania na cyberprzemoc i mowę nienawiści.
- Profilaktyka używania substancji psychoaktywnych, w tym nikotyny i e-papierosów, oraz przeciwdziałanie uzależnieniom od technologii cyfrowych.
- Współpraca z Policją, Strażą Miejską i innymi podmiotami w realizacji działań profilaktycznych.

Formy realizacji: zajęcia warsztatowe, zajęcia z wychowawcą, konkursy, imprezy szkolne, rozmowy indywidualne z uczniami, zebrania z rodzicami, wycieczki klasowe, obserwacje uczestniczące, prowadzenie kampanii informacyjnych.

Odpowiedzialni: wychowawcy klas, nauczyciele, specjaliści.

3. Wychowanie ekologiczne

- Promowanie postaw proekologicznych poprzez akcje ekologiczne, konkursy i wycieczki.
- Rozwijanie nawyków segregacji odpadów i poszanowania zasobów naturalnych.

Formy realizacji: akcje ekologiczne, wycieczki, konkursy.

Odpowiedzialni: wychowawcy klas, nauczyciele, specjaliści.

4. Edukacja kulturalna i rozwijanie zainteresowań

- Organizowanie wyjść do instytucji kultury,
- Prowadzenie edukacji czytelniczej, konkursów tematycznych oraz kół zainteresowań,
- Zapoznanie z kulturą i tradycjami Polski oraz różnych narodów Europy oraz innych stron świata.

Formy realizacji: wystawy, prezentacje, konkursy, warsztaty, wyjścia do instytucji kultury, imprezy szkolne.

Odpowiedzialni: wychowawcy klas, nauczyciele, specjaliści.

5. Eliminowanie niepowodzeń edukacyjnych

- Bieżące monitorowanie frekwencji uczniów oraz informowanie rodziców o postępach przez dziennik elektroniczny.
- Współpraca wychowawców i nauczycieli przedmiotów z rodzicami (zebrania, konsultacje indywidualne, kontakty za pośrednictwem dziennika elektronicznego).
- Organizowanie pomocy psychologiczno-pedagogicznej oraz ścisła współpraca z poradniami i instytucjami pomocy rodzinie.

Formy realizacji: współpraca z Poradnią Pedagogiczno-Psychologiczną, rozmowy indywidualne z uczniami, rozmowy z rodzicami, zajęcia warsztatowe i specjalistyczny.

Odpowiedzialni: wychowawcy klas, nauczyciele, specjaliści.

6. Zapewnienie bezpieczeństwa w szkole

- Dyżury nauczycielskie podczas przerw oraz wykorzystanie monitoringu wizyjnego.
- Warsztaty z zakresu właściwego postępowania w sytuacjach kryzysowych (pożar, ewakuacja).

Formy realizacji: zajęcia warsztatowe, rozmowy indywidualne z uczniami, zajęcia z wychowawcą, programy edukacyjne, rozmowy z rodzicami.

Odpowiedzialni: wychowawcy klas, nauczyciele, psycholog, pedagog, pedagog specjalny.

VII. POŻĄDANE POSTAWY UCZNIÓW

Poniższe postawy stanowią oczekiwany kierunek rozwoju uczniów i są kształtowane w ramach realizacji Programu Wychowawczo-Profilaktycznego.

1. Odpowiedzialność za naukę i własny rozwój

Uczeń:

- systematycznie wywiązuje się z obowiązków szkolnych,
- rozwija swoje zainteresowania i uzdolnienia,
- podejmuje działania na rzecz przezwyciężania trudności w nauce,
- korzysta z dostępnych form wsparcia i doradztwa zawodowego.

2. Kultura osobista i relacje społeczne

Uczeń:

- odnosi się z szacunkiem do innych osób,
- komunikuje się w sposób kulturalny i odpowiedzialny,
- reaguje na przejawy przemocy, dyskryminacji i wykluczenia,
- współpracuje z rówieśnikami i angażuje się w działania integrujące społeczność szkolną.

3. Bezpieczeństwo, zdrowie i odpowiedzialność cyfrowa

Uczeń:

- przestrzega zasad bezpieczeństwa obowiązujących w szkole,
- podejmuje działania sprzyjające zdrowiu i dobremu samopoczuciu,
- odpowiedzialnie korzysta z urządzeń i technologii cyfrowych,
- dba o środowisko oraz wspólne mienie.

IX. EWALUACJA PROGRAMU WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNEGO

Cele ewaluacji:

- uzyskanie informacji o efektach realizacji programu wychowawczo-profilaktycznego,
- poznanie ewentualnych trudności i barier, które występują w trakcie realizacji,
- zidentyfikowanie czynników chroniących i czynników ryzyka,
- rozwiązywanie problemów powstających w trakcie jego realizacji.

Kryteria efektywności i wskaźniki sukcesu:

Z uwagi na brak formalnego uchwalenia i ewaluacji programu w poprzednim roku szkolnym, w roku szkolnym 2026/2027 rezygnuje się z kryteriów opartych na wskaźnikach dynamicznych (zmniejszenie/wzrost zjawisk w stosunku do lat ubiegłych). Głównym kryterium efektywności staje się stopień realizacji zaplanowanych w bieżącym roku zadań profilaktycznych oraz skuteczność podjętych interwencji bieżących, przy jednoczesnym budowaniu bazy danych diagnostycznych do ewaluacji w kolejnym roku szkolnym.

Miarą sukcesu w realizacji programu są następujące wskaźniki ilościowo-zadaniowe:

Wskaźnik 2.1: Objęcie 100% zgłoszonych lub zaobserwowanych incydentów zachowań agresywnych natychmiastową procedurą interwencyjną i pomocą psychologiczno-pedagogiczną.

Wskaźnik 2.2: Realizacja warsztatów z zakresu integracji i cyberbezpieczeństwa w 100% oddziałów klasowych w trakcie roku szkolnego.

Wskaźnik 2.3: Przeprowadzenie w 100% klas lekcji wychowawczych na temat profilaktyki uzależnień (w tym e-papierosów) zgodnie z planem pracy wychowawcy.

Wskaźnik 2.4: Udział minimum 80% uczniów, rodziców i nauczycieli w anonimowych badaniach ankietowych zaplanowanych na bieżący rok szkolny.

Podstawę do formułowania ocen realizacji programu wychowawczo-profilaktycznego stanowią poniższe narzędzia:

- zapisy w dokumentacji szkolnej i dzienniku elektronicznym,
- wnioski z bieżącej pracy zespołu pedagogiczno-psychologicznego,
- wyniki sformalizowanych ankiet diagnostycznych przeprowadzonych wśród uczniów, rodziców i nauczycieli w trakcie roku szkolnego 2026/2027.